

Ilse Van Baelen · 6 dagen geleden · 3 minuten om te lezen

‘L’empire du silence’ doorbreekt de schokkende stilte

Bijgewerkt op: 4 dagen geleden

In zijn documentaire *L’empire du silence* kaart de Belgische filmmaker Thierry Michel samen met Nobelprijswinnaar Denis Mukwege de straffeloosheid aan van enkele Congolese generaals die jarenlang onder andere verkrachting en executies van weerloze burgers als oorlogswapen inzetten.

Beeld uit 'L'empire du silence'

L’empire du silence is een kleine tsunami volgens de Belgische regisseur Thierry Michel. Deze film is het laatste hoofdstuk in zijn levenswerk. In elf beklijvende documentaires schrijft de sociaal bewogen cineast een kroniek van de Congolese geschiedenis van de afgelopen dertig jaar met onder andere Mobutu, de expats in postkoloniaal Congo, de machtsstrijd en het einde van de dictatuur, de vermenging van politiek en business, de geografie, de rechtspraak en verkrachting als oorlogswapen.

Om dit laatste onderwerp te verfilmen, leert hij dokter Denis Mukwege en diens werk kennen. In 1996 is deze Congolese gynaecoloog al getuige van de slachtpartij op zijn werkplek, het Lemera-hospitaal (Kivu). Het is de eerste van een lange reeks. In zijn kliniek helpt hij de overlevenden en in 2018 krijgt hij voor die inzet de Nobelprijs voor de Vrede. In zijn discours klaagt Mukwege de oorverdovende stilte aan van het Hoog Commissariaat voor de Mensenrechten van de VN.

Hun experts stelden immers al een tijdje geleden een 'Mapping Report' op waarin 617 ernstige gevallen worden opgesteld van misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden, begaan tussen 1994 en 2004 in Congo. Feiten waar oorlogsmisdadigers van andere landen al voor veroordeeld werden. De bijbehorende lijst met de namen van de schuldigen werd echter nog steeds niet vrijgegeven. Dat de voorspoed van de Westerse en Aziatische landen afhangt van de minerale Congolese schatkist, is ongetwijfeld de hoofdreden.

In *L’empire du silence* heeft Michel het niet over de slachtoffers maar over de verantwoordelijken van het leed in Congo

Dit discours van dokter Mukwege vormt het uitgangspunt van *L’empire du silence*. In deze docu, die Michels reeks van elf documentaires afsluit, heeft de Belgische filmmaker het niet langer over de slachtoffers maar over de verantwoordelijken van het leed in Congo. Hij reikt de sleutels aan om deze – helaas nog steeds actuele – tragedie te begrijpen.

Beeld uit 'L'empire du silence'

God noch gebod

In zijn laatste documentaire maakt Michel een balans op van meer dan vijftig jaar Congolese tragedie. Vanaf de genocide in het buurland Rwanda die een vluchtelingenstroom op gang bracht tot de gruwelijke golven van geweld in de Kasai in 2016. Michel noemt het een shakespeareaanse saga tegen de achtergrond van moorden, slachtpartijen en oorlog. Het is een tijdslijn van de complotten van de buurlanden om Congo te beroven van zijn natuurlijke rijkdommen. De carrousel van terreur op het scherm doet soms de ogen sluiten. De concentratiekampen van de Tweede Wereldoorlog lijken niet veraf als militairen respectloos dode lichamen van Rwandese vluchtelingen van de trein zwieren die hen van Tingi Tingi naar Kisangani brengt. Om maar van de executie van duizenden weerloze vluchtelingen in de haven van Mbandaka te zwijgen.

Deze film heeft alles om een diplomatieke en politieke aardbeving teweeg te brengen.

En dan noemen de getuigen die Michel aan het woord laat de verantwoordelijken van deze wantoestanden bij naam: een triumviraat van viersterrengeneraals in het Congolese leger. Dankzij de militaire plundercampagnes van de buurlanden en de rebellenbewegingen zijn zij, door hun uitzonderlijke kwaliteiten als gewetenloze uitvoerders van bloedige slachtpartijen, de rechterhand geworden van de elkaar opvolgende staatshoofden – onder andere vader en zoon Kabila. Ze lijken allemaal geobsedeerd door macht en geld, en denken ongestraft minerale en andere rijkdommen van Congo te kunnen nemen.

Michel maakt *L’empire du silence* met materiaal dat hij zelf filmde, aangevuld met beelden uit een aantal (militaire) archieven waar hij de hand op heeft kunnen leggen. Zijn stem linkt de vaak gruwelijke beelden aaneeen. Voor de kijker die deze geschiedenis van Congo niet kent legt dit onverbiddelijke document duidelijk uit hoe het allemaal begon en verder kon evolueren tot miljoenen slachtoffers. Het is een aanklacht van de onverschilligheid van de internationale gemeenschap en de media – Michel lanceerde trouwens ook de campagne #JusticeForCongo. Deze film heeft alles om een diplomatieke en politieke aardbeving teweeg te brengen want, zoals Dr. Mukwege het zei: 'Duurzame vrede is niet mogelijk zonder rechtspraak en rechtvaardigheid.'

***L’empire du silence* is vanaf 19 januari in de Belgische bioscopen te zien.**

Genoten van dit artikel? Neem een jaarabonnement op Humbug en ontvang elk kwartaal een oogstrelend magazine in je bus. Zo maak je meteen ook onafhankelijke filmjournalistiek mogelijk.

 Jaarabonnement Humbug

f t e

Recente blogposts

Alles weergeven

'The card counter' is weer vintage Schrader

'In een vijandige omgeving opgroeien, maakt je...

Druipende data, 'wire fu' en genderdysforie: dat is...

Schrijf je in op de nieuwsbrief

f t e

Vragen of suggesties? > Mail naar info@humbugmag.be

Adverteren? > Alle info via felix@humbugmag.be

home

recensie

artikel

interview

opinie

over ons

koop Humbug!